

2012. december 11. - Budapest - **Cérnába szőtt évszázad címmel nyílik kiállítás pénteken a 110 éves halasi csipke történetéről 125-130 csipke bemutatásával a budapesti Iparművészeti Múzeumban.**

Erdei T. Lilla muzeológus, etnográfus, a kiállítás kurátora elmondta az MTI-nek, hogy 1902-ben az Iparművészeti Társulás karácsonyi kiállításán mutatkozott be először a halasi csipke, 1903-ban és 1904-ben pedig már vásárolt is a múzeum a kollekcióból. Így az első 15 év legszebb munkái kerültek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményébe, amelyben megtalálhatók a későbbi korok alkotásai is.

A kezdeti munkákban három típust különböztetnek meg: a vastag és a vékony lencárnás, valamint a színes selyemszálás csipkéket. Mind a három típust eleinte viselet-kiegészítőnek, szegélydísznek, tarsolyok, legyezők szépítésére és egyházi ruhák díszítésére használtak - jegyezte meg a kurátor.

A 30-as évektől kezdődött a "terítő korszak", akkor készültek csipkeképek is, magyar címer, ebből is látható egy 1934-ben, hajszálvékony szudáni lencárnából varrt példány.

A halasi csipke kedvelt diplomáciai ajándék is már a 20. század elejétől. Alice Roosevelt, Theodore Roosevelt egykori amerikai elnök felesége színes legyezőt kapott, Zita királyné tarsolyt, legyezőt és terítőt 1916-ban, Julianna holland trónörökös (1909-2004) esküvőjére nagy terítőt, később gyermekocsi-takarót vett át a halasiak ajándékaként. Mádl Dalma, Mádl Ferenc néhai köztársasági elnök felesége, a kiállítás védnöke ezüst tálcába foglalt csipkét vitt a japán császárnénak és II. Erzsébet brit uralkodónak. Ebben az évben egy halasi csipkekeresztet ajándékoztak XVI. Benedek pápának - sorolta Erdei T. Lilla.

A régióban az 1560-as évektől ismerték a csipkeverést, de a csipkevarrásnak nem volt előzménye Magyarországon, az első a halasi volt, amelyet Dékán Árpád (1861-1931) erdélyi születésű rajztanár tervezett, köztük olyanokat, amelyeken a szecesszió formavilágát a magyar népművészet mintakincseivel ötvözte. Munkásságát Markovits Mária (1875-1954) éllette tovább. A fehérnemű-varrónő otthagya Budapestet és Halason folytatta a munkát, az ő nevéhez fűződik a halasi csipke egyedisége, mert a szövőltést vagy stoppolást alkalmazta és ez kicsit szövetjellegűt adott a csipkének - magyarázta a muzeológus.

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményes anyaga mellett láthatók lesznek a Halasi Csipke Ház, a kiskunhalasi Thorma János Múzeum, a szolnoki, a debreceni és a Magyar Nemzeti Múzeum, valamint magángyűjtők csipkéi. 2010-ben jelentkezett egy 1956-ban külföldre menekült magyar nő aki az 1958-as brüsszeli világkiállításon a falról megvett hatalmas csipketerítőt odaajándékozta a múzeumnak. Ezt a darabot is láthatják az érdeklődők a kiállításon, amely 2013. február 24-ig tart nyitva - tette hozzá Erdei T. Lilla.